

05/04/2016

BR. 425

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

KOLIKO JE REALNA

PRETNJA FOSILNIM GORIVIMA



**Oxford: Svetu više nisu potrebne
TE na fosilna goriva**

**Exxon Mobil doživljava sudbinu
duvanskih kolosa?**

Gasprom prvi put priznao III Energetski paket EU

Koji su energetske ciljevi u Evropi na nišanu ISIS-a

ATINA - Na osnovu najnovijih procena obaveštajnih službi, tzv. Islamska država Iraka i Sirije (ISIS) već ima na meti značajne energetske infrastrukturne ciljeve u sektoru električne energije, nafte i gasa u nekoliko evropski država, objavljuje u poslednjem martovskom biltenu atinski Institut za energiju za Jugoistočnu Evropu (**IENE**). Ovaj i drugi **mediji** prenose da su posebne mere zaštite, na tzv. nivou „crvene uzbune“ sprovedene u nuklearnim elektranama u Belgiji (dve, sa sedam reaktora) i Francuskoj (19, sa 54 reaktora). Ipak, kako ocenjuju obaveštajne operativne službe

imajući u vidu dosadašnju taktiku ISIS-a, verovatnija opcija je da će prevashodna meta biti „lakši“ ciljevi energetske infrastrukture, koji nemaju takav stepen zaštite kao strateški objekti u sektoru. Prema poslednjim informacijama, Evropska komisija i EU države pripremaju u ovoj oblasti nove smernice obezbeđenja.



Nuklearni terorizam je stvarna pretnja

BEČ - Svet se mora bolje zaštititi od opasnosti "nuklearnog terorizma", ocenio je čelnik Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) Jukija Amano i naglasio da se sve izvesnija mogućnost atentata tog tipa s razarajućim posledicama. "Terorizam se širi i ne može se isključiti mogućnost upotrebe nuklearnog materijala," rekao je on za AFP. Agencija podseća da su francuske nuklearne centrale nadletale neidentifikovane bespilotne letelice poslednjih meseci, dok je dva dana posle napada u Briselu ubijen čuvar jedne od dve belgijske nuklearke, a njegova propusnica ukradena. Osim opasnosti direktnog napada na oko 1.000 nuklearnih postrojenja u svetu, glavnu prijetnju predstavlja krađa radioaktivnog materijala, naglašava Amano. U dvadesetak godina IAEA je zabilježila oko 2.800 slučajeva trgovine, nedozvoljenog posedovanja ili "gubitaka" takvih materijala.



Je li vreme za mini-nuklearke?

LONDON - Nuklearni reaktori bi u budućnosti mogli biti znatno manjih dimenzija i - jeftiniji, objavljuje **BBC**. Stručnjaci, naime, veruju da je deo rešenja za budućnost nuklearne industrije u gradnji mini reaktora veličine 23 metara, koji bi na lokacije mogli biti dovoženi u kamionu. Zagovornici malih modularnih reaktora (SMR) kažu da bi to rešilo problem kašnjenja s radovima i probijanja budžeta koji karakteriše klasične velike nuklearne elektrane. Ključna prednost je što bi gradnju mini-reaktora, veličine jedne desetine konvencionalnih, bilo lakše finansirati. Male nuklearke, snage 50 MW mogle bi biti postavljanje i modularno, kažu pristalice. "Kvaka" je međutim i tome što niko još nije izgradio komercijalni mali nuklearni reaktor, pa BBC zaključuje da proći „još koja decenija“ do njihove širu primene. Ipak, američki NuScale, očekuje da će prvi mali nuklearni reaktor u SAD proraditi 2025. godine.

Studija o korporativnom lobiranju u sedištu EU

BRISSEL - Organizacije koje se bave pitanjima tzv. transparentnosti objavile su krajem marta do sada najdetaljniju studiju na temu načina na koji kompanije, posebno iz sektora energetike, lobiranjem u ili preko predstavništava svojih zemalja u Evropskoj uniji nastojeći da utiču na formulisanje zakonodavnih propisa koji ometaju njihovo poslovanje. Studija koju je pripremila krovna grupacija pobornika obelodanjivanja informacija od opšteg interesa javnosti, **ALTER-EU**, pokazuje da barem šest od 28 stalnih predstavništava članica EU u Briselu, tvrde da nemaju bilo kakve podatke o delovanju lobista iz njihovih zemalja u sedištu EU, dok drugih sedam nisu o tome želeli da razgovaraju sa autorima istraživanja. Samo četiri stalne misije u EU objavile su podatke o svojim kontaktima sa lobistima -



Poljska, Rumunija, Irska i Holandija - omogućavajući na taj način da se prvi put dobije uvid u odnose između lobista i nacionalnih diplomatskih predstavnika u sedištu EU. Izveštaj pokazuje da su teme interesa korporacija, uključujući najveće energetske kompanije, bila razlog za 80 odsto sastanaka u periodu između 2014. i sredine 2015. godine. Ostalih 20 odsto lobiranja sprovele su nevladine organizacije, navodi se u studiji. Inače, mediji su svojevremeno pisali o izuzetno aktivnoj kampanji lobiranja koje su u sedištu Evropske unije vodile najveće svetske naftne kompanije, počev od američkog Exxon Mobila, preko britanskog BP-a, anglo-holandskog Shella i drugih, uoči minulog samita UN o klimi u Parizu, ne bi li ublažili mere klimatske politike koje na srednji i dugi rok ograničavaju korišćenje fosilnih izvora energije i „prete“ da ostave gro neiskorišćenih i do sada neotkrivenih izvora nafte u utrobi zemlje.

Enel ulaže u pametna brojila i širokopojasni internet

RIM - Italijanska nacionalna elektroenergetska (i gasna) kompanija Enel najavila je da će sa 2,5 milijarde evra finansirati razvoj mreže za ultrabrz



širokopojasni pristup internetu i to kroz projekat ugradnje nove generacije pametnih brojila električne energije. Pametna brojila dobiće 33 miliona domaćinstava pa kompanija želi da se u njihove cevi polože i optički kablovi. Mreža će biti otvorena i za druge ulagače u čak 224 italijanska gradova. Enel napominje da ne planira da širi poslovanje na telekomunikacije već žele da prenesu iskustva sa svojih poslova u Latinskoj Americi, gde upravlja infrastrukturom za distribuciju električne energije. Italija, inače, zaostaje za drugim evropskim zemljama u pokrivenosti telekomunikacionim mrežama nove generacije i teško privlači ulagače u taj segment koji nosi mali prinos. **Reuters**

Svetu više nisu potrebne nove elektrane na fosilna goriva - Studija

LONDON - Studija Oksfordskog univerziteta tvrdi da od iduće godine globalno ne bi trebalo izgraditi ni jednu novu elektranu na fosilne izvore, ako Zemlja uistinu želi da spreči ekstremne posljedice globalnog zagrevanja. Studija objavljena u Applied Energy Journalu sugerira da proizvodnja energije iz obnovljivih izvora toliko pojeftinjuje da će države moći da žive bez fosilnih goriva, piše **Power Engineering**. Autori studije tvrde da su i sami bili iznenađeni nalazima o tempu kojim se gasi potreba za fosilnim izvorima energije. Istovremeno, autori zadržavaju skepsu da će države ispoštovati ono što je dogovoreno na poslednjem klimatskom samitu u Parizu, a posebno one u kojima konvencionalne energetske kompanije daju bitan doprinos rastu bruto proizvoda i zapošljavaju na stotine hiljada ljudi.



U svakom slučaju, studijom je utvrđeno da - čak i da od 2017. ne bude izgrađena ni jedna nova TE na fosilne izvore - imamo tek 50 odsto šanse da se globalno zagrevanje zadrži na nivou do 2 Celzijusa u odnosu na predindustrijsko vreme, ako se u postojeće elektrane ne instalira skupa CCS tehnologija - hvatanja i skladištenja ugljendioksida.

Socar traži novi kredit za Šah Deniz 2

BAKU - Azerbejdžanska državna kompanija Socar zatražila je od azijske razvojne banke ADB 450 miliona dolara kredita za razvoj projekta Šah Deniz 2, na mamutskom kaspiskom polju koji razvija sa britanskim naftnim kolosom BP i drugim partnerima i odakle bi trebalo da se puni ključni evropski alternativni pravac snabdevanja gasom, tzv. Južni gani koridor.



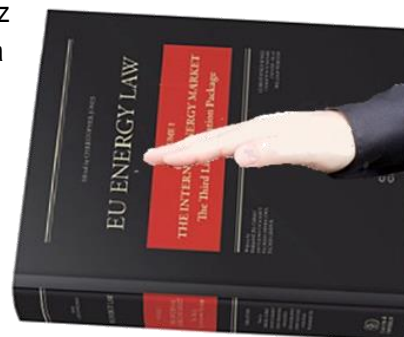
Rumunija: Grejanje isključivo na domaći gas

BUKUREŠT - Rumunska domaćinstva i toplane namenjene pružanju usluge grejanja tom segmentu potrošača koriste isključivo domaći prirodni gas počev od 1. aprila ove godine, do 31. marta 2017, stoji u dokumentu koji je usvojila Nacionalna energetska agencija te zemlje. Rumunija je prošle godine potrošila 121 milion MWh energije iz prirodnog gasa, što je 4,5% manje nego u 2014. Prema podacima energetskog regulatora, Rumunija je u decembru prošle godine koristila 7,5% uvoznog prirodnog gasa, smanjujući zavisnost koja je ranije iznosila do četvrtine potreba te zemlje za ovim energentom. Kako navodi portal **balkan.com**, potrošnja gasa u Rumuniji osetno je smanjena poslednjih godina, posebno posle zatvaranja velikih industrijskih potrošača tog energenta.

Procenjuje se u Bakuu da bi rezerve tog polja mogle iznositi čak 1.200 milijardi (1,2 biliona) kubnih metara gasa. Faza razvoja polja Šah Deniz 1 počela je proizvodnju 2006., a kapacitet mu je oko 10 milijardi m³ godišnje, sa planom da u špicu, 2020. dostigne proizvodnju od 16 milijardi m³, od čega bi 10 mlrd. m³ trebalo da ide pomenutim koridorom u Evropu, a 6 mlrd. m³ u Tursku. Razrada druge faze projekta Šah Deniz podrazumeva bušenje 26 podvodnih bušotina u Kaspiskom moru, gradnju dve offshore platforme, podvodnih gasovoda, proširenje terminala Sangačal i puštanje u rad dva kompresora s dnevnom kapacitetom 900 miliona kubika gasa, uz njihovo povezivanje u Južni gasni koridor. Razrada čitavog projekta košta 28 milijardi dolara, piše **EMP**.

Gasprom prvi put priznao Treći energetska paket EU

MOSKVA - Ruski Gasprom odlučio je da proda udeo u gasnoj kompaniji iz Letonije u cilju usklađivanja sa odredbama Trećeg energetske paketa Evropske unije. Gasprom će prodati udeo od 34% u letonskoj kompaniji za prirodni gas Latvijas Gaze, u kojoj je bio najveći akcionar. Letonska kompanija će posle toga biti podeljena na dva dela od kojih će se jedan baviti prodajom i distribucijom gasa a drugi skladištenjem i transportom, objavio je ruski poslovni dnevnik **Kommersant**. Trećim energetske paketom zabranjeno je da energetske kompanije kombinuju aktivnosti proizvodnje i prodaje sa vlasništvom nad prenosnom mrežom. EurActiv primećuje da je baš zbog tih ograničenja krajem 2014. suspendovan projekat gasovoda Južni tok kojim je ruski gas trebalo da ispod Crnog mora stiže do Evrope.



Portal **Russia Beyond the Headlines** citira ocene analitičare prema kojima je Gasprom odlučio da se prvi put pokori Trećem energetske paketu pošto nema baš dobro iskustvo iz susedne Litvanije. Naime, kompanija Lituvos Dujos, u kojoj je Gasprom imao udeo od 37%, podeljena je 2012. po nalogu Evropske komisije. Gasprom se žalio arbitražnom sudu UN na tu odluku ali se 2014. predao i prodao litvansku imovinu za 164 miliona dolara.

ENGLISH ▾



RUSSIA BEYOND THE HEADLINES

WORLD | BUSINESS | POLITICS & SOCIETY | EDUCATION | SCIENCE & TECH | DEFENSE | OPINION | ARTS & LIVING | TRAVEL | SPORT | MULTIMEDIA



Gazprom recognizes EU restrictions for the first time

March 29, 2016
The Russian gas giant is complying by selling off its Latvian assets



EurActiv na osnovu reorganizacije Gaspromovog prisustva u Letoniji ocenjuje da je ruska kompanija spremna za nova pravila igre, nametnuta Trećim paketom. Stoga je Gasprom mogao da bira - da odbije i bori se protiv toga ili da prihvati nove propise i nauči kako da ih iskoristi kao svoju prednost.

Kommersant prenosi i ocene analitičara da je mogući cilj Gaspromovog poteza u Letoniji da pokaže "ponašanje za primer" imajući na umu budućnost projekta Severni tok 2 koji Evropska komisija tek treba da odobri. Projektom Severni tok 2 predviđen je novi gasovod kapaciteta 55 milijardi kubnih metara gasa preko Baltičkog mora iz Rusije do Nemačke, paralelno sa postojećim Severnim tokom 1, istog kapaciteta.

Najdalje u nagađanjima pozadine Gaspromovog „pokoravanja“ Trećem paketu ide šef ogranka za rusko tržište u investicionoj kompaniji Freedom Finance, Georgij Vaščenko. On smatra da bi pritisak na ruskog gasnog monopolistu mogao da se nastavi pa će "Gasprom možda morati da ustupi svoj evropski prenos gasa i upravljanje gasovodima (na teritoriji EU) svojim partnerima". U tom slučaju, Gasprom će se fokusirati isključivo na prodaju gasa.

Već ove godine potrošnja nafte nadmašiće otvaranje novih izvora

OSLO - Brzina kojom se iscrpljuju stara naftna polja bi pre kraja godine, trebalo da nadmaši otvaranje novih izvora, što pojedini analitičari smatraju momentom kada bi se tržište moglo suočiti sa novom eksplozijom cena ključne svetske energetske sirovine. Mediji u svetu bave se ovih dana najnovijim nalazima norveške konsultantske firme Rystad Energy, prema kojima će se ovaj negativni trend, izazvan smanjenim investicijama u proizvodnju posle pada cena nafte, dogoditi već u 2016. Iako stepen iscrpljivanja polja zavisi od slučaja do slučaja, generalno se kao prosek računa stopa pražnjenja depozita od 6% godišnje. Eksperti Rystad Energy su izračunali da će već u ovoj godini postojeća polja izgubiti oko 3,3 miliona barela nafte na dan, dok će novootvorena izbaciti na tržište svega dodatnih tri miliona barela dnevno.



Uz to, tih novih tri miliona barela će uglavnom doći iz velikih offshore projekata, razvijanih godinama u nazad kada su cene nafte bile na trocifrenim, ili blizu trocifrenih nivoa. „Očekujemo veoma jake posledice (po cene nafte) u 2020“, kaže Per Magnus Nysveen, šef analitičke službe Rystada. wpcserbia.rs

Rumunski naftaši zahtevaju poreske olakšice

BUKUREŠT - Rumunska agencija za mineralne resurse (ANRM) procenjuje da će u ovoj godini ubrati od naftnih i rudarskih kompanija na ime rudne rente 1,5 milijardi leja, što bi bilo 15 odsto iznad prošlogodišnjih prihoda. Od toga bezmalo 900 miliona leja doći će od poreza na proizvodnju nafte. Prošlog utorka se tim povodom oglasilo Udruženje rumunskih proizvođača nafte, zahtevajući od vlade poreske olakšice, uz stav da bez toga neće imati računa za nove investicije u ovom sektoru. Udruženje navodi da investicije od milijardu evra u istraživanje i proizvodnju nafte na kopnu, mogu da se prevedu u doprinos BDP-u od 3,2 milijarde evra i da otprilike otvore blizu 46 hiljada novih radnih mesta. Romania-Insider

Najveći naftaši gube rezerve nafte

NUJORK - Najveće svetske naftne kompanije smanjuju svoje rezerve neproizvedene nafte brzinom koja nije viđena u poslednjih deset godina, piše u nedelju *The Wall Street Journal*. Pozivajući se

THE WALL STREET JOURNAL.

na korporativne izveštaje, list piše da je ExxonMobil popunio novim rezervama tokom prošle godine samo 67% nafte i gasa proizvedenih u 2015. BP i Statoil tek 61%, odnosno 55%, dok Shell nije otkrio ni jedan novi depozit nafte i gasa u prošloj godini. Jedino su Chevron, Eni i Total tokom 2015. otkrili više rezervi nego što su proizveli. wpcserbia.rs

IEA: Svega 4 offshore projekta u 2016.

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) vidi svega četiri offshore projekta koji će početi u 2016. proizvodnju (operateri su Shell, Noble Energy, Anadarko i Freeport McMoran) plus još dva u 2017. Naftna industrija je kompletirala tokom 2015. godine osam projekata u području Meksičkog zaliva. Američka proizvodnja nafte u tom regionu će biti povećana sa 1,6 mbb/d u 2016 na 1,91 mbb/d do kraja 2017. Prema podacima IEA, naftne kompanije smanjile su kapitalna ulaganja (capex) u polja nafte i gasa za 24% prošle godine i smanjiće ih za dodatnih 17% u 2016. To će biti prvi put od 1986. da će capex ulaganja padati dve godine za redom. WSJ, wpcserbia.rs

Moguće dalekosežne posledice po svetsku naftnu privredu od istrage protiv Exxon Mobila



NJUJORK - Naftni proizvodni sektor sa pažnjom prati tok istrage koja se u SAD vodi protiv američkog giganta Exxon Mobil pod optužbom da je prikrijavao od javnosti i svojih akcionara informacije o posledicama uticaja njegovih poslova na klimatske promene. U slučaju da tužba, koju je posle istrage prvi prošle godine podneo državni tužilac savezne države Njujork, Erik Šnajderman (Foto levo), dobije epilog presudom na sudu, najbogatijoj svetskoj naftnoj kompaniji prethodi talas tužbi običnih potrošača koji uspeju da dokažu da je njihovo zdravlje pretrpelo posledice zbog, recimo, emisija štetnih gasova iz neke od Exxonovih rafinerija, ili sa nekog od proizvodnih pogona.

Vodeći svetski, a posebno **američki mediji**, već traže paralelu sa multimilijarderskim odštetama koje su američki duvanski kolosi svojevremeno morali da plate pušačima „jer im nisu predložili informacije o štetnim posledicama duvana“. Ozbiljnost procesa koji je pokrenuo tužilac Šnajderman, ilustruje činjenica da su mu se pridružile već kolege iz Kalifornije i Masašuseca, a najavljuje se i zajednička istraga koju će protiv Exxon Mobila pokrenuti grupa od 17 saveznih država SAD. Za razliku od potrošača, vlasnici Exxonovih akcija će takođe imati pravo da traže kompenzaciju za svaki dolar dividende koji budu izgubili u slučaju da naftaš bude pogođen epilogom klimatskog procesa.



Exxon Mobil je odmah reagovao stavom da su optužbe protiv njega politički motivisane, aludirajući na klimatsku politiku koju vodi odlazeća administracija predsednika Baraka Obame. Potpredsednica korporacije, zadužena za odnose sa javnošću, Suzen Mekkaron, rekla je da Exxon već proučava sve pravne opcije koje mu stoje na raspolaganju. Argument Exxon Mobila je da je besmisleno očekivati od njega da pre nauke i naučnika objavi definitivne stavove o antropogenim klimatskim promenama.

REGION

Bugarska planira da u maju finalizuje projekat gradnje gasnog čvorištu

SOFIJA - Bugarski projekat gradnje gasnog čvorišta na obali Crnog mora očekuje se da bude finalizovan za mesec i po dana, rekao je zamenik premijera te zemlje Tomislav Dončev (foto). On je



dodao da je projekat tehnički, pravno i ekonomski detaljno razrađen u saradnji sa Evropskom komisijom kako bi se obezbedilo da bude održiv. Prema rečima Dončeva, ne postoji ni rizik da se u bilo kom segmentu ovaj projekat sudara sa evropskim energetske zakonodavstvom. **Novinite**

Bugarsko-Grčki gasovod koštaće 220 miliona evra

SOFIJA - Izgradnja gasovodnog interkonektora Bugarska-Grčka koštaće 220 miliona evra, kazala je bugarska ministarka energije Temenuška Petkova. U izlaganju na redovnoj kontrolnoj sednici u parlamentu, Petkova je rekla da je već dobijena garancija za 45 miliona evra, dok se pregovara o dodatnim sredstvima. Inače, šest kompanija se već javilo za zakup kapaciteta tog gasovoda, kazala je u Petak Petkova, ne pominjući imena, niti zemlje iz kojih su te firme. Ukupno tražene količine gasa, već premašuju planirani kapacitet transporta tri do pet milijardi kubika godišnje, dodala je ona. Zakup kapaciteta odrediće se na osnovu ponuda koje zainteresovane kompanije podnesu, pošto uskoro za to bude raspisan tender, Vlada u Sofiji očekuje da gradnja ovog gasovoda, kojim bi Bugarskoj prvi put bio omogućen alternativni izvor snabdevanja uskoro azerbejdžanskim, a u budućnosti i bliskistočnim gasom, počne sredinom 2018. godine. **Focus**

Energetika-net: Hrvatska nespremna ulazi u proces liberalizacije tržišta gasa

ZAGREB - *Energetika-net* u vrlo kritičkoj analizi stanja na hrvatskom tržištu prirodnog gasa polazi od ocene da su vlasti u Zagrebu čekale da prođe sezona grejanja kako bi tek onda osetno smanjili cene prirodnog gasa. Na taj način su omogućile domaćoj naftnoj kompaniji Ina, njenom suvlasniku,



mađarskom MOL-u i državnoj Hrvatskoj elektroprivredi (HEP) da na račun, ne samo potrošača, već i države, ostvare dodatne visoke marže. „Dok su se cene gasa na tržištu ove zime kretale oko 14 evra po MWh, Ina je svoj gas prodavala po ceni većoj od 17 evra po MWh. HEP-u je, s druge strane, dodatna zarada na gasu do sada pomagala da amortizuje gubitak 15% tržišta u električnoj energiji“, piše zagrebački portal i konstatuje da će narod od pojeftinjenja gasa značajnije koristi imati tek iduće jeseni i zime, pod uslovom da se održi ovakav način formiranja cena.

Energetika-net piše, dalje, da bi iduće 2017. godine u proleće Hrvatska trebalo da krene u proces otvaranja tržišta za domaćinstva i dodaje da upućeni smatraju da za to nije sazrelo vreme, jer hrvatski snabdevači i distributeri neće biti u stanju da odgovore na tehničke aspekte tog procesa? Naime, broj distributera gasa u Hrvatskoj je nesrazmerno velik u odnosu na tako malo tržište, pa su tehnički kapaciteti i nivo znanja o planiranju snabdevača gasom nedovoljni da odgovore tom izazovu. Energetika-net navodi da Hrvatska energetska regulatorna agencija HERA mora da napravi red u ovoj oblasti, jer pravila koja su bukvalno prepisivana iz EU i prenošena u hrvatsko zakonodavstvo nisu primenjiva na tako malom tržištu i za tako malu potrošnju. „Dakle, u Hrvatskoj će se tržište izgleda otvarati velikim praskom, što nije dobro. Bolje bi bilo da taj proces ide osmišljeno i postupno, kada mi to želimo i kada smo to doista u stanju provesti kako valja, u interesu svi učesnika na tržištu,“ konstatuje *Energetika-net*.

MOL uslovio modernizaciju rafinerije Rijeka, piše Globus

ZAGREB - Mađarski MOL je postavio hrvatskoj vladi nekoliko uslova koje bi trebalo ispuniti ako država želi da ta kompanija ispuni svojevremeno preuzetu obavezu i modernizuje riječku rafineriju, prenose u četvrtak lokalni mediji. MOL želi da se Ina vrati preplaćeni porez iz vremena prethodne vlade, da se do kraja 2016. osigura transport hrvatske nafte Janafovim naftovodom do riječke rafinerije i da se država obaveže da idućih 20 godina neće uvoditi nikakve nove poreze, davanja ili zakonske obaveze usmerene isključivo na poslovanje Ine i njenih podfirmi, piše *Globus*. Takvi zahtevi, kako tvrdi ovaj časopis, stoje u predlogu sporazuma koji je vođstvo Ine uputilo krajem prošle godine Ministarstvu privrede Hrvatske. Modernizacija riječke rafinerije vredna je tri milijarde kuna i uz nedovršenu modernizaciju sisačke rafinerije najspornija je tačka u odnosima MOL-a i države Hrvatske.



Država optužuje mađarskog partnera da namerno koči taj projekt. Ina nije formalno predložila gašenje rafinerije Sisak, ali Zagreb i sindikati Ine tako tumače plan kompanije da se hrvatska nafta u budućnosti prerađuje u Rijeci, a ne u Sisku kao do sada. Inini sindikati su u više navrata navodili da prema njihovim informacijama MOL želi da zatvori sisačku rafineriju do kraja 2016.

Eni i Novatek će sa dve platforme istraživati potencijal crnogorskog dela Jadrana

PODGORICA - Predlogom ugovora za istraživanje i proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za četiri bloka sa budućim koncesionarima Italijanskim Enijem i ruskim Novatekom predviđene su dve istražne platforme u prvoj fazi istraživanja i dve potencijalne u drugoj, od kojih će najbliža biti udaljena minimum deset kilometara od obale, saopšteno je u ponedjeljak novinarima u Podgorici.



Istorijat istraživanja nafte i gasa u Jadraniu

PODGORICA - Istorijat istraživanja nafte i gasa u Crnoj Gori datira još od 1914. Godine. Iako Crna Gora još uvijek nije valorizovala taj potencijal, gotovo sve države u okruženju jesu tako da u Jadraniu postoji trenutno 1.500 istražnih bušotina. Italija je izbušila 1.358 bušotina od kojih je proizvodnih oko 100 gasnih i 38 naftnih bušotina. Hrvatska je izbušila 133 istražne bušotine i trenutno ima 18 proizvodnih gasnih platformi u severnom delu Jadrana. Albanija aktivno proizvodi naftu i gas od 1960. godine, najviše na kopnu, a ima proizvodnju u Jadranskom moru u Duresi bloku. Grčka je prošle godine raspisala tender za istraživanje nafte i gasa na deset blokova koji pokrivaju njenu celu zapadnu obalu, na samom ulazu u Jadran.

Vladan Dubljević VD direktora Uprave za ugljovodonike je rekao da se ugovor podrazumeva dva istražna perioda od četiri plus tri godine, kao i fazu proizvodnje na 20 godina.

Vrednost garancije za prvi istražni period za obe kompanije je 85 miliona evra. Definisana je i garancija matične kompanije budućih koncesionara koja pokriva plaćanje svih obaveza po osnovu ugovora u slučaju neizvršavanja i sve neugovorene obaveze prema trećim licima u slučaju direktne štete, zagađenja ili drugih incidenata.

Ukupan prihod koji će država ubirati od buduće proizvodnje nafte i gasa se kreće od 62 do 68 procenta neto profita kompanija. Osim toga, tu su i direktni prihodi kao što je naknada za površinu 300 evra po km² što je prihod budžeta, zatim naknada za proizvedenu naftu i gas koja podrazumijeva 5-12 odsto zavisno od obima proizvodnje za naftu i dva odsto za gas, porez od 54 odsto na neto dobit kompanija, kao i porez od 9 odsto na dividende što je takođe prihod budžeta. wpcserbia.rs